

## ZÎNETİN TERK EDİLMESİ\*

*Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm. Bi'smi'l-lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.*

*El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...*

*l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:*

الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ، الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ،  
الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ

(حم. ه. طب. ك. هب، ض. عن عبد اللّ بن أبي أمامة عن أبيه)

**RE. 194/8** (*El-bezâzetü mine'l-îmân, el-bezâzetü mine'l-îmâni, el-bezâzetü mine'l-îmâni.*) (*El-bezâzetü mine'l-îmân Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*)

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [*Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...*]

\* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!”

[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!

[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

## a. Zînetin Terki İmandandır

Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Mâce, Taberânî, Hâkim, Beyhakî, Ziyâü’l-Makdisî, Abdullah ibn-i Ebû Ümâme Rh.A’ten rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>1</sup>

الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ، الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ،  
الْبَدَاذَةُ مِنَ الْإِيمَانِ

(حم. ه. ط. ب. ك. هب، ض. عن عبد اللّ بن أبي أمامة عن أبيه)

RE. 194/8 (El-bezâzetü mine’l-îmân, el-bezâzetü mine’l-îmâni, el-bezâzetü mine’l-îmâni.)

<sup>1</sup> Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XI, s.211, no:3630; İb-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.143, no:4118; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.XLV, s.285, no:21289; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.51, no:18; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.I, s.271, no:788; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.V, s.227, no:6470; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.125, no:157; Abdullah ibn-i Ebû Umâme Rh.A’ten, o da babasından.

(*El-bezâzetü mine'l-îmân*) “Zînetin terki imandandır. (*El- bezâzetü mine'l-îmân*) Zînetin terki imandandır. (*El-bezâzetü mine'l-îmân*) Zînetin terki imandandır. Elbise ve süse ehemmiyet vermemek imandandır.”

Bu hadîs-i şerîfi bir kere daha tekrarlamayı arzu ediyorum.

Mâlûm söyleyip geçmek başka, söylenen sözün üzerinde durup onun içeriye işletmek başka. Her gün tabii yeni yeni manâlar belirmektedir.

Bir kere Efendimiz SAS bu sözü burada (*El-bezâzetü mine'l- îmân*) diye üç defa tekrar ediyor. Bir kere kâfi değil mi? Bunu üç kere söylemesinde bir maksat var tabii. Onu anlatmaya çalışıyoruz yine.

İman, “*Lâ ilâhe illa'llah, Muhammedün rasûlu'llah*” demekle hasıl olur. Bir insan bu kelimeyi söyledi mi mü'min olur. Bu imanın ilk derecesi... İnsan, bu verdiği söz ile ahkâm-ı ilahiyeye ve ahkâm-ı sünen-i Rasûlullah'a uyarsa, orta iman olur. Lâ ilâhe illallah der iman sahibi olur. İmanıyla amel ederse ortaya geçer. İmanda cihad a'la mertebedir. O da üçüncü üstün mertebedir.

Bu (*El-bezâzetü mine'l-îmân*), nefis ile cihada işaret eder.

Şimdi burada yeni öğrendiklerimizi, bilgileri şimdi size duyuracağım. Siz de tabii bunları bizden evvel belki duymuşsunuzdur.

Dünyada İslam'dan başka birçok milletler de var. Peygamber SAS'ın hayatı ve ashâb-ı kirâmın hayatı hepimizce malum.

Onlar dünyaya neden iltifat etmediler? Rasûlüllah SAS niçin evini döşemedi? Niçin odasını süslemedi? Niçin kendisine çeşit çeşit esvaplar yapıp da meydana çıkmadı? Bunu hiçbir düşünenimiz var mıdır?

Biz hayat-ı dünyada, hemen şu 30-40-50 senelik bir hayatımızda ancak dünya yaşamasını gaye edinmiş insanlarız. Bu dünyanın içerisinde ahiretin olduğunu hesaba katamıyoruz. Bu dünya bize ahiret için verilmiştir. Bu dünyada biz ahireti kazanacak, o ahiretin saadetine ulaşacak insanlarız. Yoksa bu dünyada çeşitli mahluklar yaşıyor. O çeşitli mahlûkların yaşayışı gibi yaşayıp da ölürsek, tabiatıyla yazık olur bize. Binaen aleyh Rasûlüllah SAS'ın hayatını kendimize örnek edinmedikçe, bizim imanımız sağlam bir iman olmaz, hakiki bir iman olmaz. Dilimizde vardır imanımız, içimize işlememiştir.

Ne zaman işler? Ne zaman ki Peygamber SAS'i kendimize örnek ediniriz, onun harekâtını kendimizde tatbik edebilirsek, işte o zaman imanımız kâmil olur, kemale ulaşır.

Onun için Peygamber SAS:

(*El-bezâzetü mine'l-îmân*) “Zînetin terki imandandır.” diyor ve bunu üç defa tekrar ediyor.

*Zînet* nedir şimdi? *Zînetin* hududu yok, ne kadar gidebilersen gidersin. *Zînet*, giydiğin, kuşandığın her şey; üstünde, başında, evinde nelerin varsa...

Bir insanın yaşamak için neye ihtiyacı vardır? Yemeye ihtiyacı vardır. Yemeğin ne kadarıyla insan yaşayabilir? Bir gün bir öğün yemek insana yeter.

“—Aa hocaefendi öyle şey mi olur? Bir öğün yemek yeter mi?”

Ramazan’da nasıl yetiyor bize? Ramazan’da bir şey mi oluyoruz, ufalıyor muyuz? Hayır, daha güzel oluyoruz.

Bununla beraber Peygamber SAS’in zamanı ve eshabın hayatını gözümüzün önüne getireceğiz. Getirince bazen doyarlar, bazen de açlığın hissini biraz teskin edebilmek için karınlarına taş bağlarlardı. Açlıklarının verdiği ızdırabı teskin edebilmek için taş bağlama mecburiyetinde kalırlar, yani kuşaklarını sıkmak mecburiyetini hissederlerdi.

Şimdi gel. Biz üç öğün yiyoruz, evimiz gayet muntazam; kaloriferimiz, sobamız her şeyimiz yerinde, üstümüz de çok kavi. Sabah namazına camiye gel, ancak ihtiyar ve zuafayı görürsün. Parası çok olan, vakti yerinde olan sobasının başından kımıldamaz, rahatını feda etmez.

Camideki fazilet? Onu ölçecek iktidarımız da yok. Ama, “İşte namaz değil mi, ben evde kılıyorum kâfi!” deriz. “Şimdi bu soğukta üşüyüp de hasta olmaktansa, evde kılmak benim için daha evlâdır.” der, sabah namazına gelemez.

“—Bu nedendir, neyin zararlıdır biliyor musunuz?”

Para para!.. Bu paranın zararlıdır bu. Seni camiye getirmeyen şey, parayı sevmenin, yaşamayı sevmenin, hayatı sevmenin neticesi...

Bu hayat nasıl olsa bize muvakkat, nasıl olsa alacaklar elimizden. Saati geldi mi bir dakika bile durdurmuyorlar. Bu hayata bu kadar kıymet vermenin ne manası var yani?

Allah'ın emrini, Peygamber'in sünnetini nasıl feda edebiliyorsun sen hayatına? Hayatını sevdiğinden dolayı.

Allah'ı sevse, hayatını sevdiği kadar Allah'ını sevse, hayatını sevdiği kadar Peygamber'in sünnetini sevse feda edemez onları. İşte bu, dünya hayatının zînetleri...

Kehf Sûresi'nde buyruluyor ki:

الْمَالُ وَالْبَنُ وَنَ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَالْبَاقِيَا  
ت الصَّالِحَاتِ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا

(الكهف: ٤٦)

(*El-mâlü ve'l-benûne zînetü'l-hayâti'd-dünyâ, ve'l-bâkiyâtü's- sâlihâtü hayrun inde rabbike sevâben ve hayrun emelâ.*) [Mallar ve oğullar, dünya hayatının süsüdür. Baki kalacak sâlih ameller ise, Rabbinin katında, sevap olarak da ümit olarak da daha hayırlıdır.] (Kehf, 18/46) buyruluyor.

Peygamber SASA'in hayatı mâlûm. Hz. Ebû Bekr-i Sıddîk'in hayatı mâlûm, Hz. Ömerü'l-Fâruk'un hayatı mâlûm, Hz. Osman-ı Zinnûreyn'in hayatı mâlûm, Hz. Ali'nin de hayatı mâlûm. Dört halife... Onlar bu dünyaya kat'iyen iltifat etmediler.

Cenâb-ı Peygamber SAS peygamber iken, evlerinde hasırın üzerinde, başının altına bir şey kor, hasırın üzerinde yatar idiler. O hasırın üzerinde yatar idiler, o mübarek vücutlarına da hazır iz yapmış. Hz. Ömer yanına gittiği vakit de o izleri görmüş de acımış, demiş ki:

“—Yâ Rasûlallah! Bak şu gâvurların hükümdarları nasıl yaşıyorlar. Ne olur, müsaade et de sana da bir yatak yapalım, karyola yapalım; siz de rahat edesiniz. Nedir bu yanınızda böyle hasır izleri? Peygamber olmanızla beraber hasırın üzerinde yatmışsınız da hasır böyle iz yapmış vücudunuza...”

“—Yâ Ömer! Onlara hayat-ı dünya, bize hayat-ı âhîret!» diyen

Peygamber SAS'in sözünü duymadık mı biz?

Kaç defa duyduk ama, uyamıyoruz. Neden? Canımızı sevdiğimiz için, yaşamayı sevdiğimizi için. Şimdi sana bugün ben söyleyeceğim:

Bugün karşımızda çeşitli milletler var. Bunların arasında bir de Japon denilen bir millet var, hepimiz adını duyuyoruz. Dün bir arkadaşımız oradan geldi. Biz onun tarihte onların hayat şekillerini okuyorduk ama, bil-fiil görüp de gelenin ağzından dinlemek daha başka oluyor.

Japonlar bugün dünya iktisadında hemen dünyaya meydan okur derecede ilerlemiş. Dünyayı yandı idi, yıkıldı idi, mağlup idi fakat bugün yine insanların arasında en mümtaz bir tabaka olarak meydana çıktı.

Bu arkadaşımızı, bir iş adamı olarak, onlarla iş birliği yapmak için, “Gel bizim memleketimize de konuşalım anlaşalım seninle” diyerek davet etmişler.

Buradan gitti. Gayet büyük bir fabrika. Yani bizim Koç’lar filan hiç kalıyormuş onun yanında. Fabrika mümessili ile konuşuyor. Derken bir gün de demiş:

“—Buyurun bizim evimize. Bu akşam bizim evimizi de bir görün, bakın Japon evleri nasıldır?”

Bu fabrikanın sahibi, mümessili olan zât, çok yüksek bir mevki var, parası da çok. Gittim diyor, evi gayet basit, ufak, 40 metreyi geçmeyen evler, ufak ufak. Aynı zamanda evinin içerisinde mobilya denilen bir şey yok; birer kilim halı, o kadar.

Demiş ki:

“—Biz Japonlar, yatakta yatmayız. İşte bizim yatağımız bu halının üzeri... Buraya bir yastık koyarız, üstümüze de yorgan battaniye neyimiz varsa onu çekeriz. Çocuğum da böyle yatar, hanımım da böyle yatar, ben de böyle yatarım. Japon, hakiki Japonların evinde israf denilen bir şey kat’iyyen bulunmaz.” demiş. Bu gâvur.



Yemek teşkilatını anlatacağım. Şimdi adam gördüğünü anlatıyor bize, ben de size anlatıyorum. Bu ders ama, ibret diyerekten anlatıyorum, tabii bir hikâye değil.

Ev gayet basit diyor. Evin ortasında bir çukur var, çukurun içine ateş yakılmış, –Aygaz yahut neyse– üzerine bir demir levha konmuş. O alttaki ateşin tesiriyle kızıyor, hanımefendi hazırlanmış etleri, sair sebzeleri getirdi o demirin üzerinde pişirdi. Pişirirken tabii onu çevirmek için Şimdi birtakım aletler var ya... Baktım bir tahta parçası, o tahta parçasıyla alıyor işte koyuyor getirdi önümüze koydu, bir kap yemek; et met hep içinde.

“–Çatal kullanmaz mısınız?” demiş.

Hayır, demiş. Bu kadar Japon çatala bu kadar para verirse, Avrupa'ya bu kadar milyon lira gider demiş. Çatal kullanmayız. Parmaklarımız var ya, çatala ne lüzum var?” demiş.

Çok zengin adamlar, yani bizi toptan satın alırlar.

O adam çatal kullanmıyor. Biliyorsunuz bizim de bazı ziyafetlere rast geliyoruz, ne debdebe, ne saltanat! Tabak tabak üstünde, çatal çatal, kaşık bıçak hepsi ayrı ayrı. Meyvaları şusu busu. Ooh masadaki israf ona göre... Allah affetsin bizi...

Şimdi kendi durumumuzu onların durumu ile bir kıyas etsek, biz bugün ne kadar zayıfız. Yani onlara muhtacız. Para verirlerse yaşayabiliriz, vermezlerse yaşayamayız bugün. Tayyareyi

onlardan alacağız, otomobilleri onlardan alacağız, yiyeceğimiz onlardan, giyeceğimiz onlardan, her şeyimiz onlardan...

Aziz kardeş!

Zînet helaldir. Buradaki zînet denilen, helal olan şey. Allah'ın verdiği zîneti kimse haram edemez. Haram değil bu fakat bunun terki mübah, mübahın üstünde müstahsen. Ona biz müstehab diyoruz. Müstehab diyoruz ki haram değil yani. Bunu yersen mes'ul de olmazsın. Fakat imanın ve İslâm'ın icabı olarıktan bu zînetin terki lazım! Bunu Efendimiz'in üç defa söylemesinde hikmet var. Terki lazım bu zînetin...

Şimdi bu lokmamızı, yani helâl olan lokmamızı, on lokmada doyuyorsak dokuz lokma yemek, sekiz lokma yemek. Üç öğün yiyorsak iki defa yemek suretiyle, helalden olandan bu iktisada mecburuz.

Halbuki şimdi bizim bir sigaraya alışkanlığımız var. Sigara!.. Bugün 36 milyon müslümanız diyoruz, Türküz diyoruz. Muhakkak bunu 15 milyonu içiyor mudur? Muhakkak içiyordur değil mi?

On beş milyon insanın yevmiye günlük sigara parası. Yevmiye sigara parası, üçer liradan hesap etseniz, 5-6-7-8 liraya kadar da içiliyormuş.

Bırak bunları, üç liradan hesap ederseniz, sırf sigara parasından 45 milyon lira bir günde havaya gidiyor. Biz bugün 45 kuruşa muhtacız! 45 milyon paraya değil, 45 kuruşa muhtaç

olan bir insanız. Biz bugün 45 milyon lirayı hiçbir faydası olmadığı halde “Püff!..” diye havaya uçuruyoruz. Şu kâdarcık bir faydası varsa söyleyin emin olunuz. Hiçbir faydası yok.

İşte bugün Amerika yeni öğrenmiş daha bunun zararını da, propagandalarını yasak ediyor. Halbuki bu Peygamberimiz SAS’ın zamanı saadetlerinde tabii yoktu da sonradan icad olunmuş, meydana gelmiş bir şeydir. Fakat haram da dememişler de kerahattir demişler. Çünkü faydasından çok zararı var. Faydası bir kere yok. Bir kere hiç yoktan 45 milyon liramızı uçuruyor.

Biliyor musunuz bu 45, 50 milyon da, iki günde 100 milyon eder. Senede kaç milyar eder?

Ne bu? Zarar.

Şimdi Japon milleti o kadar üstün bir millet iken, çok para kazanıyor, her şeyi yapıyor, beceriyor. O, israfın önüne geçmeye çalışıyor da çatalı bile kullanmıyor, kaşığı kullanmıyor;

“—Elim yeter bana!” diyor.

Biz bu kadar yoksuzluğumuzla, zaruretlerimizle beraber böyle su gibi paralarımızı akıtmaktan kaçınmıyoruz.

## **b.Zînet ve İsrâf**

Zînetin terki aynı zamanda ne oluyor? İktisat oluyor.

Zînetin terki iktisada, zînete düşkünlük de israfa giriyor. Zînet insanı israflara sürüklüyor.

E bu da lazım, bu da lazım, bu da lazım. Zamanın birbirlerini göre göre, birbirlerimizi taklit ede ede, icabında altından çıkılmaz bir yükün altına da giriliyor. Bunun sebebi, bu zînete müptela oluşumuzun zararı ve cezasıdır.

Onun için bize en çok dikkat edilecek şey, “Zararın neresinden dönülürse orası kârdır.” derler ya! Binâen aleyh bunun önünden dönmenin çaresini bulmamız lazım.

Ne yapalım? El birliği yapmak lazım! “—Nasıl?”

O Japonken, o kadar parası varken kaşığa çatala para vermiyor da, biz Avrupa mallarına verdiğimiz paraları hesap etsek, hele o kadınlarımızın israflarını hesap etsek ne büyük muazzam rakamlarla karşı karşıya kalırız. E bu bizim için ne büyük acı! Şimdi en acısı!

Şimdi hacı efendilerimiz hacca gidecekler. Herkeste bir sürü dedikodu:

“—Yahu bu kadar fazla, bir kere gitti, yetmiyor mu? Her sene gidiyor. İşte bir kere gitti, yetmez mi? Şimdi ben ne diyeyim aziz kardeş?”

“—Sen bir kere sinemaya gittin, ertesi gün bir daha niçin gidiyorsun sinemaya? Öğrendin işte, sinemayı gördün, yetmiyor mu sana bir kere gitmek?”

“—Yok, her gün gitmem gerekir.”

“—Bir sigara içiyorsun, yetmiyor mu sana, niçin gün boyuna içiyorsun?”

“—Yok, devamlı içmem gerekir.”

“—E bir namaz kılıyorsun, yetmiyor mu bir namaz? Her gün her gün niçin kılıyorsun bu namazı?”

Ha, demek ki ibadetlerin her günündeki tecelliler, her anındaki tecelliler ayrı ayrıdır. Bu andaki tecelli, bir an sonrabilunmaz. Bu andaki tecelli bir an sonra bulunmaz, bir an sonraki tecelli bir an sonra yine bulunmaz. Dünyada her anda ayrı ayrı tecelli var. Bu tecellilere mazhariyet o tecellilerin kıymetini bilmekle olur.

Şimdi hacca gideceğiz. Geçen sene gittik, biliyoruz işte, orada Kâbe-i Muazzama var, işte etrafında döneceğiz, sa’yını yapacağız. Bu bildiğimiz bir şey, basit bir şey. Ama iş bundan ibaret değil ki. Bunun canı var, ruhu var. Orada Cenâb-ı Hakk’ın o tecellilerine bir mazhar olabildin miydi, dünya da senin ahiret de senin!

E bunu bulabilmek için de elbette bir çaba harcayacaksın. O tecelliye mazhar olabilmek için parayı harcayacaksın, gideceksin orada meşakatlere katlanacaksın

Niçin? Tecellinin sana da gelmesi için.

Şimdi su ne kadar çok olursa, faydası da o kadar çok oluyor. Meselâ, şimdi Fırat nehrine baraj yapacaklar, çok su. Suyun çokluğu nisbetinde ne kadar fayda olacak... Az suda oluyor mu bu? Olmuyor.

Binâen aleyh, cemaat ne kadar çok olursa, onun fedâili, sevabı, bereketi de o nisbette çok olur. Şimdi buradaki cemaate benzer mi oradaki cemaat?

Orada milyonla insan cemaat oluyorsun. O Arafat Dağı'nda bir milyon, bir buçuk milyon, iki milyon insan toplanmış hepsi “*Lebbeyk, allâhümme lebbeyk!*” diyor. Orası inler. O inleyiş anında senin ne kadar katı kalbin olsa, elbette yumuşayacak.

Orada sana fadâili ilahiyye, tecelliyâtı ilahiyye, bir şey isabet ediverdi miydi insanın üzerine, aaa, bakarsın ki o sert adam, katı adam, hiç beğenmediğin adam melekiyet sıfatlarını kazanabiliyor an be an...

Onun için sen oraya gidene kat'iyen dil uzatma!

Bizim imamımız var ya, adına İmâm-ı A'zam diyoruz, mezhebimizin sahibi. O, hiçbir senesini terk etmeden her sene hacca gitmiş.

“—Yâ İmam! Sen imamsın, ne işin var her sene gidiyorsun?

Bağdat senin memleketin?”

O zaman otomobil de yok; ya deveyle gidecek, ya merkeple gidecek, ya yayan gidecek. Kim bilir ne kadar zamanda gidiyordu. O kadar meşakkate tahammül ederek yine her sene gitmiş. Oğitmiş iken sana bana ne oluyor?

Şimdi üç saat sonra oradasın. Bir meşakkati de yok. Bu kadar kolaylıkla beraber oraya gidip de, orada tecelliyi ilahiyelere nâil olmasını niçin istemiyorsun?

“—Adam gittin ya bir kere, yazık değil mi? Bu memlekette parayı verecek yer mi yok?”

Şimdi 50 bin hacı gidiyor diyorsun. 50 bin hacı şu kadar para götürür diyorsun. Bu paraları memleketimize versek şöyle olur da böyle olur da....

Hiç sigara içene, içki içene niçin karışmıyorsun?

“—Sen bunu üfüreceğine bu paraları versen ya devlete!” niye demiyorsun? Bu kadar milyar oluyor. Bu kadar milyarla biz nasıl kalkınmayız?”

Senin yalnız sigara parasıyla... İçki parasını da üzerine katarsan, evdeki mobilyaları da katarsan, o kadar israfı kaldır, dünyanın eli tutulmaz bir milleti oluruz biz.

Japon evinde bir koltuk konmuyor da, bizim evlerimizde gözlerimizi kamaştıracak şekilde ne mobilyalar var! Bunlar hep paralarımızı uçurup götürüyor.

İşte bu zînetin terki imandan iken, biz bunu niçin yapamıyoruz? İmansız mıyız?

Hayır, el-hamdü lillâh hepimiz mü'miniz. “*Lâ ilâhe illa'llah Muhammedün rasûlü'llah*” demiş imanı kabul etmişiz, Allah'ın yolunu kabul etmişiz ama tatbikte kusurluyuz. Tatbikte Peygamberi taklit etmiyoruz, Avrupa'yı taklit ediyoruz. Taklitte peygamberi taklit etsek, ashab-ı kiramı taklit etsek, imanımız onların imanı gibi olacak. Fakat Avrupa'yı taklit ettiğimiz için, mobilya düşkünü, zînet düşkünü, yaşama düşkünü, hayat düşkünü... Allah esirgeye bir de bunun içerisinden günahlara düşkünler. Bilmediğimiz içkiler, meşrubatlar,

şunlar bunlar Avrupa'dan gelir, onları içmeye de insan çeşitli kıymetli paralarını verir, harcar.

E bunlar müslümana yakışır mı? Yakışmaz.

Ama bugün Müslümanlık davasını yapan biz camiye gelenler, camiye gelmeyenleri demeyeceğiz, camiye gelen müslümanlar bile bugün nefislerine hâkim değil. Soruyoruz;

“—Hepimiz sigara içiyoruz; ben içiyorum, hanım içiyor, çocuk içiyor. Ben 45 milyonluğum içiyorum, ötekisi de, o da, o da, o da, o da...” diyor.

E bu yazık değil mi canım?

“—Ne var bunda? İşte böyle alışılmış bu.”

Bu alışkanlığın terki, işte imanın kuvvetinden ileri gelir. İmanın kuvvetliyse onu terk edersen, değilse o alışkanlık üzerinde gidersen.

İnsan da yaşadığı şekil üzerine ölür. İnsanın ölüşü yaşadığı hal üzerinedir. Hangi hal üzerinde yaşıyorsan, o hal üzerine öleceksin, o hal üzerine de kalkacaksın. Öldüğün hal üzerine de kalkacaksın. E yaşayışını Peygamber SAS'e benzeterek yaşayanlar, peygamberlerin ve ashabın ölümü gibi ölürler. Yaşayışını gâvurlara benzeterek, onları taklit ederek yaşarlarsa, onlar da onun gibi tehlikeli bir ölümle ölürler. Allah esirgeye...

Onun için bu zînetin terkiyle ilgili hadis-i şerifi, siz de söyleyin bakalım:



(*El-bezâzetü mine'l-îmân*) “Zînetin terki imandandır.”

İki kelimedir; bezâzet ve iman. *Bezâzet* demek, zînetin terki demek. Ezberleyiniz, çok bir şey değil.

Onun için aziz kardeş!

Bunların tabii içinden çıkılmaz, kusura da bakmayın ama, biz hakikaten hepimiz, ben de içinizde, yani ben sizden dışarıda değilim. Ben de içinize dahil olduğum halde bu israfın önüne geçemezsek bizim için selamet zor olur. İsrafın önüne geçemezsek ibadetlerimizi layık vechile yapamayız. Çünkü paralarımız hazır geliyor, kazançlarımız yollarında, maaşlarımız yollarında, Allah’a ihtiyacımız yok!..

“—Yâ Rab! Bana benim rızkımı geniş et. Bana biraz rahatlık ver!” demeye ihtiyaç yok çünkü rahatlık içerisindeyiz.

Bu rahatlık içerisinde olduğumuz için, namaza gelmeye de zorlanıyoruz. Sabah namazına gelmekte külfet var, ağırlık var, o ağırlığa tahammül edemiyoruz. Uyku hoşumuza gidiyor, geceleri sabahlara kadar çene çalması hoşumuza gidiyor, sabah namazında camiye gelmekten mahrum kalıyoruz.

Bu acı yetmez mi bize aziz kardeş, bu ceza yetmez mi bize?

Enbüyükceza, sabah namazına camiye gelememe cezası yeter de artar insana! Ama bunu bir türlü kafalarımıza da sokamıyoruz, zihnimize de...

“—Adam hoca ya, söyler de söyler bunu! Neyine lazım, ne derse desin? Herkese bir şey der.”

Ama bunun içinde hakikat var, bunun içinde saadet var, bunun içinde selâmet var. Binâen aleyh hacca gidene sakın darılma! Hacca giden, keşke elimizden gelse de hepimiz her gün gitsek. Niçin?

Sigara parasına acımıyorsun aziz kardeş! Senede şu kadar para tutar, hacca vereceğin parayı kıyamıyorsun. Halbuki senin sigara paran, seni her sene hacca götürür. Senin sigara paran, hiç tasarruf etmesen bile seni her sene hacca götürür, dünya kadar da sevap alır gelirsin.

### c. Amellerin Hayırlısı

Sonra bu sözler, gâvurların bizi şaşırtmak için attığı bir tohumdur bu. Bu bizim aramıza girmiş de bazen işte bunu hep söyleriz ama kökü nerden gelmiştir bu sözün?

Kökü, gâvur bize bunu fışkırıyor:

“—Canım bir kere hacca gittin mi yeter!” diyor, bir şüphe koyuyor.

Canım benim burada yapacağım ufacık bir sevapla haccın sevabı bir olur mu?

Mesela şurada bir inşaat yapıyoruz. Bu inşaaata da tabii bir yardım lazım. Ben bu seneki hac paralarımı tutsam da bu inşaaata versem de hacca gitmesem? Buradan alacağın sevap ile hacdaki vazifeleri yaparken alacağın sevabı bir mi tutarsın sen?

Hatta bunun on mislini de versen, Allah'ın rızasının kazanılacağı o yerdeki sevapla buradaki sevap bir olur mu?

Yani hac o kadar ufak bir şey mi ki, buraya yapacağın bir hayır ona muadil olsun?

أَفْضَلُ الْأَعْمَالِ أَحْمَزُهَا

(Efdalü'l-a'mâli ahmezühâ) “Amellerin en faziletlisi, ibadetlerin en sevaplısı en zahmetli olanıdır.”<sup>2</sup>

En efdal amel hangisi zorsa odur. Şimdi burada parayı verip de oturmak mı iyidir, yoksa oradaki meşakkati çekmek mi iyidir?

Elbette ki oradaki meşakkatte sevap daha çok. Hele bu sene de. Şimdi hastalık da var diyorlar, karantinada tutacağız sizi diyorlar. Gelirseniz bak ananızı nasıl ağlatırız sizin. Herkesi korkutuyorlar, “Vay!.. Karantina da varmış be. Canım bu sene dursun öyleyse.» deyip korkanlar da kaçanlar da olacak bu işin içinden. Ama imanı sahih olan insan;

“—Allah insanın canını ne zaman alacaksa ve nerede alacaksa orada o saatte, o dakikada alır. O dakikadan sonra insan bir dakika daha yaşayamaz, bir şey de yapamaz.” diye düşünür, iman sahibi böyle inanır.

Onun için eski dedelerimizin muharebelerdeki galibiyetlerinin sebebi, ölümden korkmadıklarındandır. Ölümden korkmaz, “Allah-u Teâlâ'nın

<sup>2</sup> Keşfü'l-Hafâ, c.I, s.155, no:459.

verdiği can onun dediği dakikadan bir an evvel çıkmaz.» der. Onun için düşmanın karşısına fedakârca atılır.

Niçin? Yüz bin kişinin içerisinde de olsa Allah canımı alacaksa alır, almayacaksa hiçbir şey olmaz. Nümunesi de pek çoktur.

Atom varmış. Atom da para etmez. Allah-u Teâlâ canınızı alacaksa, o an mukadderse ne a'lâ, değilse:

وَإِنْ يَمْسَسْكَ اللَّيْلُ بَضْرِيٍّ فَلا كَاشِفَ لَهُ إِلاَّ هُوَ،  
وَإِنْ يَرِدْكَ بَخْشٌ رَفْلًا رَادًّا لِفَضْلِهِ، يَصِيْبُ بِ  
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

(*Ve in yemseske'llàhu bi-durrin felâ kâşife lehû illâ hû, ve in yüridke bi-hayrin felâ râdde li-fadlihî, yusîbü bihî men yeşâü min ibâdihî.*)  
[Eğer Allah sana bir zarar dokundurursa, onu ondan başka giderecek yoktur. Eğer sana bir hayır dilerse, onun keremini geri çevirecek de yoktur. O, hayrı kullarından dilediğine eriştirir.]  
(Yunus, 10/107)

Ne kötüsüne ne iyisine kimse mâni olamaz, gelecek gelir gelmeyecek gelmez. Hepsi Allah-u Teâlâ'nın elindedir. Allah kusurlarımızı affetsin...

Onun için, (*El-bezâzetü mine'l-îmân*) “Zînetin terki imandandır.”

Şimdi aziz kardeş! Dert çok...

Eskiden bizim hanım bir çarşaf giyerdi. Çarşafın kumaşının metresi işte 5 lira 10 lira... Alırsın 3-5 metre, onu her hanım kendisi dikebilir. Çarşafı dikmek her hanımın elinden gelir, terzi lazım değil.

Fakat şimdi manto... Bir manto yaptıracaksın, bir terzi var 100 liraya diyor, bir terzi var 500 liraya diyor, bir terzi var 1000 liraya diyor. Şimdi zîneti seven insan onu diktirmek için 100 liralık terziye vermez de gider 1000 liralık terziye daha pahalı diktirmeye çalışır.

Canım bu da insaf mı, bu da Allah'tan reva mı? Sen o zaman hacı efendinin parasını harcayacağına senin de fakirin yok mu. Sen de 100 liraya diktireydin o mantonu, o zînete vereceğin parayı sen de vereydin bir hayra!

Ona hiç kimse dilini uzattırmıyor. Hele zenginler arasında bu budalalık çok yaygın. Onun için diyorlar ki:

“—Zenginlik şaşkınlıktan ibarettir.”

Sana birkaç tane nümunesini de söyleyeceğim şimdi.

Bizim bu zîneti terke delalet eden kabahatlerimizden birisi de biz emlake çok para veririz. Paramız oldu muydu han alalım, dükkân alalım, ev alalım... Bunların îradlarıyla rahat rahat geçiniriz der, alırız. Paramız var ya, kimse buna mani de olamaz, günah da değil. Ama ihtiyacımızın fazlası olan bu paraları biz

evlerimize bağlayıp da, dükkanlarımıza bağlayıp da kendi menfaatlerimize bir îrad getirirken, bunu menfaati âmme namına toplanıp da, şirket kurup da fabrika kursak...

Ben Almanya'ya gidip de yalnız yaşayacağıma burada çalışırım. Memleketin çocukları da burada çalışır. Ne lüzum var yabancı memlekete gitmeye, işte memlekette fabrika dolu... Orada çalışır, gitmez ecnebi memlekette; oranın ahlakını da öğrenmez, terbiyesi de bozulmaz. Memlekette güzel güzel herkes de rahat eder.

Neden?

Şimdi ben, "Acaba Türkiye'de kiralık ne kadar ev vardır?" diyerek hesapladım. Kira... Kendi oturduğun başka, ona pekâla... Fakat bir de fazladan alıyoruz, ki bana kira getirsin diyerekten. İhtiyarlık devremizde çalışamayız, buradan aldığımız kiralarla işte geçinmemize medar olur diyoruz.

Bunları şöyle asgari bir şeyle kiralık 700 bin ev ve dükkanın olduğunu öğrendik. Bunun asgari olarak da [aylık kirası] 100'er bin liradan kaç milyon ediyor Mahmut Bey?

700 milyar ediyor arkadaş! Bu kadar parayı biz öldürüyoruz.

Ölüyor, bu para ölmüş paradır, menfaat-ı şahsidir.

İkinci zararı:

“—Benim babamın o kadar hanı var, bu kadar da hamamı var, bu kadar da dükkânı var. Ölürse ah yaşadım ben! Ne yapacağım mektepte okumayı, ne yapacağım bir sanata gitmeyi, ne yapacağım bir işi, ticareti! Ben bununla çok yaşarım!» diyor.

Bak sana bir tane gözümün gördüğü vakayı anlatacağım. Bursa’da Çekirge denilen bir yer var ya. Kaplıcalar var orada. Bir gün geçerken, bir hafız efendi kardeşimiz;

“—Hafız abi, hafız abi!” diye seslendi.

“—Buyurun.” dedim.

“—Gel benim hamamda da bir banyo yap.” dedi.

Kendisi de, camisinin adı aklıma gelmedi [Timurtaşpaşa Camii], o caminin müezzinidir. Camisi de şöyle şöhret almıştır. Altı şadırvan, üstü minaredir. Şadırvanın üzerine minareyi oturtturmuşlar, Bursa’da meşhur bir şeydir. O minareli caminin müezzini.

Aynı zamanda da bu zât, testere Bursa’da meşhurdur ya, o testereyi de yapar. Testerecilik sanatı da var. Eh belki 5-10 kuruşu oradan biriktirebilmiş.

Hafız, dedim. Sen bu hamamı nasıl aldın be?

Orada o hamamı alabilmek için, milyonlar lazım şimdi.

“—Ah hafız abi sorma! Burası, bu mıntıka filan beyefendinindi. O efendi çok müslümandı. Sabah namazına evinden kalkar, arabasına biner Cami-i Kebir’e namaz kılmaya gelirdi. Çoluk çocuk yetiştirdi. Sonra da vefat etti.

Şimdi bu kadar han hamam varken çoluk çocuk çalışır mı?

Çok gelir var, miras çok... E o tembel çocuklar, alışmışlar rahat yaşamaya. Derken arada da kumara da alışmışlar. Kumar bir belâ, Allah esirgeye.

Derken, haydi bunu satalım, ertesi gün de bunu satalım, ama yok fiyatına... Çünkü çalışıp da kazanmamış. Çalışıp da kazanmadığı için yok fiyatına satıyor. O sırada da bu da benim elime düştü, bu da bana nasip oldu dedi.

Yani o adama da faydası olmadı, çocuklarına da faydası olmadı. Hayatındayken ne kadar geçindiye geçindi. Ama bu menfaat-i âmme namına, hiç olmazsa bunun bir tanesi yapamazsa, üç beşi araya gelirler bu paralarla kocaman kocaman fabrikalar kurarlar. Bu memleket de bu günkü ızdırabın içine düşüp de, çocuklar da sokaklarda bağırılmazlardı. Bu bizi bağırıtıran israflardır. Fakat bunları zenginlerimize duyurmanın imkânı yok. Allah affetsin kusurlarımızı...

#### **d.Okumanın Amacı**

Sonra ikinci bir hatamız daha var bizim aziz kardeş! Ders buradayken onu da söyleyeyim:



Biz hep okuruz değil mi? Niçin okuruz? İşte bir şey olalım, memur olalım da, bir maaş sahibi oluruz garanti... Hayatımızı bu suretle kurtarıyoruz.

Sonra, ihtiyarlık devrimiz gelince tekaüd (emekli) de ederler bizi, hazır bir para da verirler bize. Biz de o hazır paraları tıklar tıklar yeriz, Allah'a da dua ederiz, devlete de dua ederiz. Allah razı olsun deriz gideriz bu dünyadan.

Hayat bu mudur?

Allah'ı unutturan şey, insanın kendisini taht-ı emniyete almasıdır. Emniyete girmiş, aylık gelecek. Ondan sonra benim korkacağım bir taraf yok. Kaç yaş yaşarsam yaşayayım. Geliyor aylık.

“—Aman yâ Rabbi!” diye yürekte dua etmeyeceğin bir durum.

Sonra bilirsin ki alınının teriyle kazanılan parayla, kolay kazanılan para bir olmaz. Ama diyeceksin ki:

“—Ben de bu kadar okudum. Şimdi masanın başında oturuyorum ama, bu kadar çalıştım.”

“—Ama o demircinin demiri dövmesiyle senin orada imzaatman bir olur mu?

Şimdi bir hikaye anlatayım da dinle:

Bayezid-i Bestâmi diyerekten büyük bir evliyanı duyarsınız.

Bu zât sormuş Cenâb-ı Hakk’a;

“—Yâ Rabbi! Bana bu zamandaki kutup kimdir şunu göster de göreyim.” demiş.

Zamanın kutbu, yani evliyaların başı.

“—Filan mahallede, filan çarşıda, filan adam.” denilmiş. Aramış bulmuş, bakmış ki bir demirci. İşte sanatı neyse, ateşte demiri kızdırıp dövüyor, şekil veriyor. Konuşmuş, bilgisi de yok. Dünyaya ait bilgisi de yok.

Şimdi bilgi deyince biz hepimiz diyoruz ki profesörün bilgisi en büyük bilgi... Çünkü profesör olmuş, yüksek bilgiye sahip, mevki almış, derece almış profesör olmuş.

O değildir bilgi. Bilgi denince Allah-u Teâlâ’yı bilmektir iş. Allah-u Teâlâ’yı bilemeyen insan dünyanın profesörü olsa on para etmez. İş Allah’ı bilmektedir. Allah’ı bilmek de gönül işidir. Gönlün Allah’ı tanıdıysa, hacda, o Arafat’taki vakfede o zevkleri alabiliyorsan sen, o Kâbe’yi tavaf ederken o zevki alabiliyorsan sen, gönlün varsa senin; ne âlâsın, ne mutlu sana!

İbadette de öyle...

Onun için demin, biraz evvel bir efendi geldi. İçeride halini anlatırken;

“—Ben her gün 200 rekât namaz kılmadan işe başlamam.” dedi.

Adam, tanımadığım birisi. Bir rüya görmüş de rüyasından korkmuş, halini anlatmaya gelmiş. Anlatırken;

“—Ne yapıyorsun sen, ne işler yapıyorsun da böyle bu rüyaları görüyorsun?” dedim.

Saydı işte;

“—Şu kadar Allah derim, bu kadar *Lâ ilâhe illa'llah* derim, bu kadar da namaz kılarım.” dedi.

“—Okumak yazmak biliyor musun?” dedim.

“—Eski yazıyı bilmem. Kur’an yazısını bilmem fakat yeni yazıları okurum. Bu kadar da namaz kılarım.” dedi.

Yani bilgisi yok ama Allah’a olan aşkı muhabbeti, Allah’a karşı bir sevgisi var. O sevgisinden dolayı, “Gecenin on ikisinden sonra üçe kadar Allah’a namaz kılarım!” diyor.

Bu başka iş... Bu parayı alan, rahatı alan bu işi yapabilir mi? Yapamaz.

Sonra memuriyetteki ikinci bir şey, insan okumalı da, devlete köle olmamalı! Sen çık son mektepten, çık da devlete köle olma! Devlete köle olma, işinin başına geç de öyle iş gör.

Tabii bilmeyen insanın yapacağı işle bilen adamın yapacağı iş arasında fark vardır. Sen de işine mahir olursun, iyi bilgilere sahip olursun, yapacağın işi daha ucuza mal edersin, daha temize mal edersin, daha iyi yaparsın.

Memur olacaksın da ne olacak? Karnını doyuracaksın başka bir iş yok. Memur olacaksın karnını doyuracaksın, başkasına faydan olur mu?

Birisi senden yardım istese;

“—Bizim aylığımız malum, ne istiyorsun benden? İşte bize ayda şu kadar veriyorlar, ancak bize yetiyor. Bir de sen gelmişsin bizden bir şey istiyorsun. Ayıp, haydi defol git!” dersin.

Fakat çalışırsan kazanırsan, isteyene yardım edebilirsin. İşte kazananları görüyoruz. Rast gelince bakıyorsun az zamanda çok paranın sahibi oluyor insan. O zaman maiyetinde birçok insanları çalıştırabilirsin. Onlar da nafakalanır, kazanır, geçinir.

Belki bunlar dünyaya ait şeyler ama dersin iktizasıdır. Müslümanlar böyle çalışmaya meyletmeli, kanaate meyletmeli! Bizi kurtaracak kanaatla çalışmadır.

Memurlukta ne çalışacaksın, memuriyette bir iş yok ki? Devletin sana verdiği vazife neyse vazifeni yapacaksın. Ay gelince de aylığını alırsın. Rahatsın, düşünmeye bile lüzum kalmaz. Çünkü istikbalinin temini için bir mecburiyet yok sende...

Ama kendi işinde olsan, çalışmak için etrafında bir çok rakiplerin var. Onlardan daha iyi iş yapmak mecburiyetindesin. Gece düşüneceksin, “Yahu daha nasıl yapabileyim de bundan daha iyisini, daha ucuzunu çıkarayım da daha çok satayım?” diyerekten bir düşünme mecburiyeti olacak.

Bu düşünce mecburiyetinin arasında, bir de Allah’ı düşünürsün:

“—Yâ Rabbi! Sen bana kolaylıklar ver de ben bu işi iyi becereyim.” filan diyerekten ibadet sahasına da böyle geçivereceksin. Allah kusurlarımızı affetsin...

Kusura bakmayın, bu dünyaya ait bir şeyler ama bizim bu, kaç tane çocuğumuz var kim bilir okuyan. Bu kadar çocuk iş sahasına atılsa... İş sahasına atılsa, memlekette ne büyük terakkiler olur. Fakat bu yavrularımız hep masabaşı oturmakla, kendilerini emniyete almak istiyorlar ki, bu da memlekete bir zarardan ibarettir.

“—E hocaefendi o zaman bu işleri kim görecek?”

Canım o işleri görecek adamlar yine bulunur. Fakat açıkta kalanları ne yapalım, orasını bilmem!

## e.Bereket Büyüklerimizdedir

Taberânî, Ebû Ümâme RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:<sup>3</sup>

الْبَرَكَةُ فِي أَكْبَرِنَا، فَمَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا، وَبِح  
لَّ كَبِيرَنَا، فَلَيْسَ مِنَّا  
(طب. عن أبي أمامة)

**RE. 195/1** (*El-bereketü fî ekâbirinâ, femem lem yerham sagîranâ, ve vüçille kebîranâ, feleyse minnâ.*)

<sup>3</sup> Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VIII, s.227, no:7895; Ebû Ümâme RA’dan.

*Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.165, no:5982; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XI, s.171, no:10498.

(*El-bereketü fî ekâbirinâ*) “Bereket büyüklerimizdedir. (*Femen lem yerham sagîranâ*) Kim ki küçüklerimize merhamet etmezse, (*ve vücille kebîranâ*) büyüklerimize hürmet etmezse, (*feleyse minnâ*) o bizden değildir.”

Bak şimdi yine zaman icabı evde bir sofraya kurulur, bir yemek yapılır. Oğlan çocuk gelir tabağını doldurur, yer gider. Öteden öteki gelin gelir, o da karnını doyurur gider. Öteden efendi gelir, o da karnını doyurur gider. Hanım doyurur, oturup da şöyle evin büyüğü, “*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm.*” dedikten sonra, küçükler de arkasından birer “*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm.*” diye başlarsa, o sofradaki o azıcık yemek hepsine yeter. Hepsine yeter, ama herkes ayrı ayrı yerse, nasıl olur bilmem.

Onun için, “Bereket büyüklerinize beraberdir.” buyrulmuş. Yani şimdi büyük denince; yaşta büyük olur, ilimde büyük olur, tecrübe sahibi olur. Bunlara iktidânın lüzumunu beyan etmiştir.

Peygamber SAS Hazretleri dişlerini misvaklamış. İşini bitirdikten sonra, yanında da bekleyenler varmış. Misvakını birisine vermek istemiş. Bizim gibi öyle asılacak koyacak yerlerde yok o zaman. Cebrail AS gelmiş:

(*Kebîran, kebîrehüm* “Büyüğüne ver büyüğüne.” demiş.

Tabii etrafında bulunan insanlardan belki bir genç vardı ona vermek istiyordu ama Cenâb-ı Cebrail “Büyüğe!” demiş. Bel kebîr kebîr taâta’u’l-ekber. Onun üzerine Cenâb-ı Peygamber de en büyük kimse, “Al tut diyerekten.” ona vermiş.

(*Feyükaddime alâ men hüve esenne minhü*)  
Kim sin [yaş] itibariyle daha yüksekse onun eline vermiş ki, bunu böyle yapmamızın lazım olduğunu burada bize bildirir.

## f. Bereket, İlim Ehlinden Büyüklerinize Beraberdir.

Râfiî. Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuş ki:<sup>4</sup>

الْبَرَكَتَةُ مَعَ أَكْبَرِكُمْ أَهْلِ الْعِلْمِ  
(الرافعى عن ابن عباس)

RE. 195/3 (*El-bereketü mea ekâbiriküm ehli'l-ilmi*) “Bereket sizin ehli ilimden olan büyüklerinize beraberdir.”

Büyükleri dışlamamak lâzım, onların etrafında toplanmak lâzım! Bunda çok hayır var. Bir de burada ehl-i ilmi söylüyor, (ve) yok arada. Yâni, “O yaşlılar, ehl-i ilimdir.” diyor.

“Çünkü yaşamışlardır, tecrübeler geçirmişlerdir. Çok şeyler duymuşlardır, çok vaazlar dinlemişlerdir, çok alimlerle tanışmışlardır, ilim

<sup>4</sup> *Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.31, no:2193; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

İlk kısmı: İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.II, s.319, no:559; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.131, no:210; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.IX, s.16, no:8991; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.463, no:11004; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.VIII, s.172; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.I, s.57, no:36; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.XI, s.165, no:5862; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.II, s.77; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XXXVI, s.279; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

*Kenzü'l-Ummâl*, c.X, s.311, no:28905; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.335, no:903.

ehlidirler. Küçükler tecrübe sahibi değildir, onlardan istifade etsinler!” diyor.

Ehl-i ilim hakkında şunu demiş:

“—Muhakkak ki ilim, dünya ve ahirette şerefli olmaya sebep olur.”

Dünyaya ait dünya bilgisinin de faydası var, fakat asıl ahiret bilgisi... Allah bilgisinin kıymetini ölçecek ölçümüz yok. Dünya bilgisine sahip olursan en nihayet bir vekil olursun, başvekil olursun, reisicumhur olursun, son makam o. Dünyaya ait ondan üstünü yok fakat o âhirete taalluk etmez. Onun selameti ancak dünyadadır.

Ama ilmi ahiret ilmi olan, ilm-i Kur'an, ilm-i hadis... Bunların saadeti, saadet-i dareyn; hem dünyaya aittir hem ahirete aittir. ahiretteki en büyük saadeti temin eden bu ilimdir. Onun için diyor ki;

“—Dünya ve ahiretin şerefi ve saadeti, bütün izzet ve dereceler ilim sayesinde olur. Onunla da sahibi teberrük eder.”

Muaz ibn-i Cebel RA var, onun kıssası uzun. Yalnız onun ilim hakkında söylediği sözleri nakledeceğim. Muaz ibn-i Cebel RA diyor ki:

“—Siz istediğiniz ilmi öğreniniz, çok çeşitli ilim var ya, öğreniniz; fakat âmil olmayınca faydası olmaz.”

İlmiyle âmil olmadıkça, bildiğin ilim sana fayda vermez. Bildiğin ilmin sana fayda verebilmesi için, o ilmi tatbik edebilmek lazım.



İkinci sözü:

“—Siz ilmi öğreniniz. İلمي öğreniniz, Allah için olursa size haşyet verir, size Allah korkusunu içinize verir, namazınızda hudû ve huşû bulursunuz.”

Üçüncü sözü;

“—İlim müzakeresi müstehabtır.”

İلمي arkadaşlar arasında konuşuyoruz, şöyledir böyledir diyoruz, bu konuşma sevap oluyor. Bu ilmin hakkındaki bu mubâhaseler, konuşmalar sevap olarak defterimize geçiyor.

Nasıl kurban alırken de öyle değil mi?

Kurban alırken, “Beşe ver, ona ver... Beşe ver, ona ver...” diye bir konuşma yapar insan. Bu pazarlık da insanın defterine sevap olarak geçiyor.

Sebebi? Orada o konuşmalar Allah’ın rızası içindir. Binâen aleyh, ilim hakkındaki görüşler, mubâhaseler, onlar da sevap defterine geçer.

*Li’llâhi’l-fâtihah!*

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ’ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

